

**informatieboekje
groep 5
schooljaar 2021-2022**

**Rubenshof 8 / 4907 MX OOSTERHOUT / 0162-452361
Nevenvestiging: Kruidenlaan 32 / 4907 AB / 0162-727126
rubenshof@obsrubenshof.nl / www.obsrubenshof.nl**

Beste ouders/verzorgers,

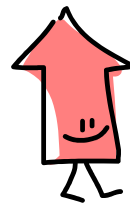
Voor u ligt het leerstofoverzichtboekje van uw zoon/dochter, die nu in groep 5 zit. Wij hopen dat een heleboel dingen, na het lezen van dit boekje, u wat duidelijker zijn geworden.

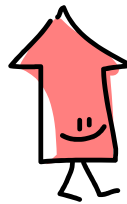
Hebt u echter nog vragen en/of opmerkingen over bepaalde zaken, dan kunt u altijd bij ons terecht, door ons te mailen of te bellen.

De intern begeleider voor de groepen 5 is Shanti Tak.

Met vriendelijke groeten,

Yolande Mol
Mariska van Houten
Barbara Derks
Dorien Udink

Wij werken met de taalmethode Taal Actief. Een belangrijk uitgangspunt van Taal Actief is *betekenisvol* leren. Leren moet voor kinderen betekenis hebben en functioneel zijn voor de praktijk van alledag. Taal Actief werkt met wereldoriënterende en sociaal-emotionele thema's die aansluiten bij de algemene ontwikkeling en leefwereld van kinderen. Binnen een thema is gekozen voor een doorlopend verhaal, met hoofdpersonen en gebeurtenissen waarmee kinderen zich kunnen identificeren.

Taal Actief is opgebouwd uit acht thema's van elk vier weken. Elk thema is gekoppeld aan een ankerverhaal, dat het thema introduceert. De volgende vier leerstofdomeneinen komen in elk thema voor:

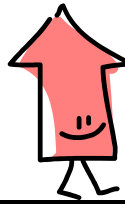
1. Woordenschat: leer- en onthoudstrategieën
2. Spreken en luisteren
3. Schrijven (opstel, brieven)
4. Taal verkennen

Met de methode wordt op drie niveaus gewerkt (drempel, basis, verrijking). Kinderen krijgen indien nodig verlengde instructie en oefenen zelfstandig op niveau verder. Taalbegafde leerlingen kunnen doorwerken in een plusboek.

Elke les is als volgt opgebouwd:

- Introductie
- Instructie en oefening
- Verwerking
- Reflectie

Na elk thema volgt een toets en na twee thema's volgt een "parkeerweek", waarin wordt teruggekeken naar wat de kinderen in dat blok hebben geleerd. De kinderen kunnen dan bepaalde opdrachten afmaken of extra oefenen, of doorwerken in het plusboek. Voor de leerlingen wordt elke les het lesdoel duidelijk gemaakt: "dit ga je leren" en "dit moet je kunnen na de les". Ook wordt na elke les gereflecteerd.

Spelling

Naast de taalmethode gebruiken we de methode Taal Actief Spelling. Deze methode sluit aan bij de thema's van de taalmethode. Hierdoor is er een optimale afstemming tussen taal en spelling.

Er zijn vier spellingslessen per week. In de spellingslessen werken we aan:

- Regels voor spellen van werkwoorden
- Regels voor spellen van andere woorden dan werkwoorden
- Regels voor gebruik van leestekens

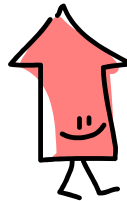
Het doel is om kinderen strategieën aan te leren om zich de schrijfwijze eigen te maken.

- Luisterstrategie: schrijf op zoals je het hoort
- Regelstrategie: pas de regel toe die bij dit probleem hoort
- Weetstrategie: leer het woord uit je hoofd.

Hierbij maken we kinderen bewust van de spellingmoeilijkheden in een woord en leren diverse aanpakken voor de spellingproblemen.

Kinderen krijgen instructie en oefenen zelfstandig op eigen niveau. Regelmatig wordt een dictee gegeven.

Verder proberen wij door middel van huiswerk regelmatig het geleerde werk te ondersteunen en verder te trainen.

Lezen

Technisch lezen

De methode Station-Zuid is een methode **voortgezet technisch lezen** voor groep 4 t/m 8. Naast technisch en vloeiend lezen komt ook leesbevordering expliciet aan bod, onder meer door een spannend vervolgv verhaal over de Brandweerclub, een groep kinderen die avonturen beleeft in een oude brandweerkazerne. Uitgangspunt is dat in groep 5 elke dag voortgezet technisch lezen wordt aangeboden,

Drie soorten lessen wisselen elkaar af:

1. Basisinstructieles (30 minuten)
2. Herhalingsinstructieles (30 minuten)
3. Leesbevorderingsles (45 minuten)

Het jaarprogramma bestaat uit vier blokken. Elk blok is thematisch opgebouwd en omvat zeven lesweken, een toetsweek en een week uitloop. De methode biedt instructie en verwerking op drie niveaus:

- 1-ster voor zwakke lezers.
- 2-ster voor gemiddelde lezers
- 3-ster voor sterke lezers.

Om te bepalen op welk niveau de kinderen lezen wordt er drie keer per jaar de “drie-minuten-leestest” en de “avi-toets” afgenomen. Aan de hand van de resultaten wordt er een nieuwe indeling gemaakt voor de leesmethode. In iedere klas zitten twee instructiegroepen. We streven ernaar deze instructiegroepen zo klein mogelijk te houden, zodat er veel persoonlijke aandacht is en er veel “leeskilometers” gemaakt worden.

Begrijpend lezen

We werken aan de hand van de methode Tekst Verwerken, een methode die kinderen helpt om teksten te begrijpen en te bestuderen. Niet alleen op school, maar ook daarbuiten.

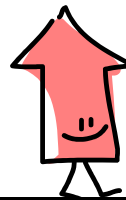
Tekst Verwerken heeft een aanpak die erop gericht is kinderen een beperkt aantal leesstrategieën te leren toepassen, waarmee zij hun proces van begrijpend lezen vorm kunnen geven.

De didactiek van Tekst Verwerken rust op twee pijlers:

- De directe instructie van de leerkracht over de leerdoelen die centraal staan in een les
- De zelfstandige verwerking door de leerlingen van een aantal leerzame vragen.

Tekst Verwerken in groep 5 bestaat uit dertig lessen verdeeld over vijf blokken. Elk blok bestaat uit vijf lessen en een toetsles. Tekst verwerken gaat uit van negen leesstrategieën, die moeten worden aangeleerd. Hiervan worden er in groep 5 acht aangeboden. Elke strategie is uitgewerkt in een of meer leerdoelen.

1. Leesdoel bepalen (vanaf leerjaar 6)
2. Inhoud voorspellen
3. Voorkennis activeren
4. Doel, structuur en vorm van de tekst herkennen.
5. Leeswijze bepalen (vanaf groep 6)
6. Tekst interpreteren
7. Samenvatten
8. Tekst beoordelen
9. Reflecteren op eigen leesgedrag.

Rekenen

We werken met de vernieuwde versie van de methode Pluspunt. Pluspunt is opgebouwd uit tien blokken rondom een bepaald thema. Elk blok duurt drie weken en bestaat uit vijftien lessen.

Les	Inhoud
1 t/m 11	<ul style="list-style-type: none"> • instructie en oefenen van nieuwe doelen • instructie en oefenen van toetsdoelen, onderhouden en automatiseren van rekenvaardigheden
12	<ul style="list-style-type: none"> • toets
13 t/m 15	<ul style="list-style-type: none"> • diagnosticeren • remediëring, herhaling, verrijking

Les 1, 3, 6, 8, 11 en 13 zijn leerkrachtgebonden lessen, waarin de nieuwe doelen uitgelegd worden op fundamenteel niveau (de minimumdoelen) en op streefniveau (de basisdoelen).

De overige lessen zijn zelfstandig werklessen, waarbij we differentiëren. Deze lessen worden begonnen met tien minuten automatiseren in het werkboek, waarna de leerlingen aan de desbetreffende les beginnen. Les 12 is de toetsles, waarna er herhaald en verrijkt wordt.

De leerstof in Pluspunt is ingedeeld in zes domeinen:

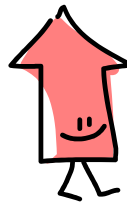
1	getallen en bewerkingen: oriëntatie getallen
2	getallen en bewerkingen: optellen en aftrekken t/m 1000
3	vermenigvuldigen en delen
4	meten, tijd, geld
5	meetkunde
6	tabellen en grafieken

Wat komt er aan de orde in groep 5?

1. oriëntatie getallen
  - herhaling optellen en aftrekken t/m 100
  - telrij t/m 1000
  - splitsen in en samenvoegen van honderdtallen, tientallen en eenheden
  - getallen plaatsen en aflezen op streepjes lege getallenlijn t/m 1000
2. optellen en aftrekken
  - optellen en aftrekken t/m 100 met de strategieën rijgen, aanvullen en rijgen met te veel
  - optellen t/m 1000 met rijgen in maximaal twee sprongen
  - aftrekken t/m 1000 met splitsen
  - aftrekken t/m 1000 met rijgen met te veel
3. delen
  - tafels 1 t/m 10 automatiseren
  - deelsom uitrekenen m.b.v. keersom, deelsom weergeven op getallenlijn, deelsom met rest
4. meten, tijd en geld
  - meten
  - gram en kilogram, lengte in mm, cm en dm, omtrek en oppervlakte
  - tijd
    - digitaal : hele en halve uren en kwartieren
    - analoog en digitaal : 5 en 10 minuten voor en over heel uur
    - analoog en digitaal : 5 en 10 minuten voor en over half uur
  - jaarkalender
5. meetkunde
  - figuren vergroten en verkleinen
  - van een ruimte een plattegrond in de juiste verhouding maken

- met behulp van een kaart of plattegrond tekenen en beschrijven hoe je van de ene naar de andere kant kunt komen
  - bovenaanzichten en standpunten bepalen.
6. verbanden
- stapel – lijndiagrammen

Bij deze methode leren de kinderen *betekenisvol rekenen*. Ze weten bij een kale som een verhaal te bedenken en te tekenen en ze kunnen vertellen wat de waarde is van het getal en waar je dat in de tekening ziet. Belangrijk is dat kinderen zonder te tellen een som uitrekenen.

Schrijven

We gebruiken de methode Pennenstreken versie 2. Met gevarieerde opdrachten beogen we een goede schrijfhouding en een leesbaar, duidelijk handschrift, dat ook leesbaar blijft bij een hoger schrijftempo. De kinderen schrijven met een vulpen die ze meenemen vanuit groep 4. Als deze vulpen stuk is, moeten de kinderen zelf een andere vulpen aanschaffen. Alleen na overleg met de leerkracht kan er voor ander schrijfmateriaal gekozen worden.

In groep 5 hebben we twee schrijflessen per week. Deze zijn gekoppeld aan het vak spelling. Op deze manier ondersteunt het leren schrijven het leren spellen.

Wereldoriëntatie

We maken gebruik van Facta, een uitdagende methode voor de wereldoriënterende vakken (aardrijkskunde, geschiedenis en natuur/techniek). Facta is een digitaal leerplatform waar deze vakken in verschillende thema's aangeboden worden. Door middel van filmpjes en vragen doorlopen de kinderen de lessen (tegels) op hun chromebook en in hun werkboekje. De kinderen werken samen aan uitdagende opdrachten waarbij de leerkracht zorgt voor structuur en ondersteuning.

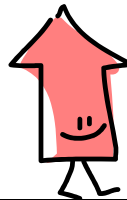

Deze werkwijze sluit goed aan bij de 21e eeuwse vaardigheden die wij de kinderen willen leren.

Dit jaar komen de volgende thema's aan bod:

- Jagers en boeren
- Weer en wind
- Ontdek je buurt
- Grieken en Romeinen
- Weet wat je eet
- TOPO: kaart van je woonplek
- Onze blauwe aarde

We leren de kinderen tijdens het luisteren en lezen, steekwoorden op te schrijven. In de loop van het schooljaar leren ze een samenvatting te schrijven.

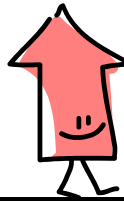
Verkeer

Dit jaar starten we met een nieuwe verkeersmethode. De methode is gemaakt door VVN. Het is een digitale verkeersmethode met de mogelijkheid om realistische voorbeelden uit de eigen omgeving te laten zien. De methode bestaat uit verkeerslessen, praktijklessen en thuisopdrachten. Met deze methode worden de leerlingen goed voorbereid op veilig en zelfstandig deelnemen aan het verkeer.

Hoekenwerk

Eén keer per week werken de kinderen in hoeken. Te denken valt aan een leeshoek, computerhoek, techniekhoeke, documentatiehoek, constructiehoek, themahoek (bijvoorbeeld woningen, winkel). Op deze manier proberen we de leerstof op een andere manier aan te bieden en zo kunnen we eventueel "vakoverstijgend" werken. Ook kunnen we inspringen op de behoefte van individuele kinderen of de hele klas, en het beschikbare materiaal verdiepend, verrijkend of remediërend inzetten.

Gymnastiek

Er is één keer per week gymnastiek in de gymzaal in de Kruidenlaan. Er is dit jaar weer gekozen voor geclusterde gymtijd, om de effectieve gymtijd te vergroten. Spellessen en technieklessen worden afgewisseld.

Gymkleding en goede gymschoenen (zonder zwarte zool) zijn belangrijk.

Dit schooljaar hebben we hiervoor een vakdocent. Daarnaast hebben we één keer in de week extra beweging in de vorm van 'The Daily Mile'. Hierbij mogen de kinderen ongeveer 15 minuten in hun eigen tempo een rondje rennen of joggen. Hiermee verbeteren ze hun conditie, maar ook het concentratieniveau, stemming, gedrag en algeheel welzijn kan vooruitgaan! Daarna zullen we nog een leuk bewegingsspel of iets dergelijks doen.

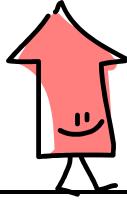

Muziek

In groep 5 geeft een vakleerkracht, meneer Paul, de volgende onderdelen met betrekking tot muzikale vorming:

- Het zingen van liedjes.
- Liedjes begeleiden met instrumenten; maatbegeleiding door middel van ritme-instrumenten, ritmische begeleiding en harmonische begeleiding (bijvoorbeeld de xylofoon).
- Parameters; hoog-laag, vlug-langzaam, kort-lang en hard-zacht.
- Muziek beluisteren: ontspannend luisteren, sfeer bepalen, vrije beweging.
- Melodische vorming; la-so-mi, het zingen van liedjes met grotere intervallen.
- Ritmische vorming door middel van klappen, improvisatie en het werken met ritme-instrumenten.
- Bewegen op muziek: volksdansen en vrij bewegen.

Handvaardigheid en tekenen

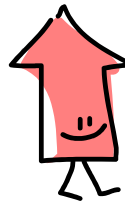
Er wordt gebruik gemaakt van de methode *Uit de kunst*. Aan de orde komt een aantal beeldelementen zoals vorm, constructie, beweging, kleur en ritme. De leerlingen leren ook omgaan met verschillende technieken.

Tekenen gebeurt met behulp van een aantal lessen uit de methode *Uit de kunst*. Aan bod komen: kleur, ruimte, licht, compositie, natuur en vorm. Naast de methode is er nog tijd voor themalessen.

Dramatische vorming

De lessen dramatische vorming worden regelmatig gegeven. Vaak combineren wij dit met de kanjerlessen. Het programma leert de kinderen zich vrijer ten opzichte van elkaar te bewegen en te uiten. Gevoelens, mimiek, uitbeelden en dansen zijn enkele thema's.

Dagopening

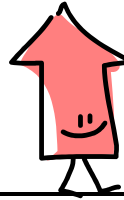
Twee keer per jaar houden de kinderen een dagopening. De eerste keer vertellen de kinderen over een zelfgekozen onderwerp. De tweede dagopening bestaat het vertellen over en voorlezen uit een boek (boekbespreking).

Eventueel extra

- presentatie van een werkstuk

De kinderen weten tenminste één week van te voren, wanneer ze een dagopening hebben. Ze zijn verplicht om minstens één keer per jaar een zogenaamde 'cognitieve' dagopening te doen, dat wil zeggen iets in eigen woorden vertellen over een onderwerp, waarvoor ze op verschillende manieren informatie kunnen verwerven (informatieve boeken zoeken in de bibliotheek, zoals Informatie Junior, via de computer en ook een gesprek met iemand die veel van het gekozen onderwerp afweet, kan veel informatie opleveren!).

U mag uw kind natuurlijk helpen bij de voorbereiding van een dagopening.

Huiswerk

Na de herfstvakantie krijgt groep 5 één keer per maand huiswerk. Na april wordt dit één keer in de twee weken. De bedoeling van het huiswerk is om de kinderen te leren om het huiswerk netjes en goed te doen en om het op tijd in te leveren. Incidenteel worden er ook werkbladen met betrekking tot de zaakvakken (Faqta) meegegeven.

Als kinderen extra oefenwerk voor een vak mee naar huis krijgen (dit wordt altijd met ouders besproken), hoeven ze dit huiswerk niet altijd te maken.

De kanjeraanpak

De kanjeraanpak richt zich op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Door verhalen en oefeningen krijgen kinderen inzicht in hun eigen gedrag en dat van de ander. Ze leren om te gaan met hun gevoelens, voor zichzelf op te komen, te luisteren naar anderen en conflicten op een goede manier op te lossen. Iedere week staat de kanjeraanpak een half uur op het rooster.

De ene week wordt een verhaal aan de hand van een prentenboek verteld, en de andere week worden er samenwerkings- en vertrouwensspelletjes gespeeld. Daarnaast vormt de kanjeraanpak een onderdeel van de dagelijkse begeleiding van de kinderen.

De pijlers van de aanpak zijn:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We hebben plezier met elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet zielig

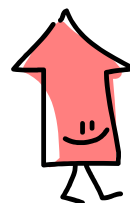
In het Grote Kanjerboek (groep 5 t/m 8) staat het verhaal van Mister Peanut centraal. Een zwerver die op allerlei manieren sociaal de mist ingaat en door de kinderen geholpen wordt. Met de afspraken, de verhalen, de samenwerkings- en vertrouwensoefeningen, de tips, de afwisselende werkvormen en het voortdurend beroep doen op het groepsgevoel, streven we na dat kinderen:

- Zichzelf kunnen presenteren
- Positief denken over zichzelf
- Kunnen zeggen: er zijn mensen die me aardig vinden
- Kunnen zeggen: niet iedereen is mijn vriend(in) en dat geeft niks
- Zich kunnen voornemen te luisteren naar kritiek
- In vervelende situaties kunnen vertellen wat hen dwars zit en nadenken over hoe dit te veranderen is
- De schouders kunnen ophalen als iemand met opzet blijft plagen
- Maatregelen kunnen nemen als ze worden lastig gevallen.

Executieve functies

Dit schooljaar beginnen wij met de methode LEF (Leerlijn Executieve Functies). Hierin wordt uitgegaan van zes hoofdvaardigheden: flexibiliteit, concentratie, impulsbeheersing, motivatie, zelfbeeld en planning & organisatie. Deze functies dragen bij om leerlingen te leren efficiënt, sociaal en doelgericht te leren handelen. We werken met een doorgaande lijn van groep 1 t/m 8. We werken per periode aan verschillende doelen waarin de executieve functies herhaaldelijk aan bod komen.

september 2021